

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a laptulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ KOZLÖNY.

HIRDETESI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor
10 kr., többzetűri hirde-
tésnél olcsóbb. Nyiltér
sora 25 kr. Bélyegdíj min-
den hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor nyomdájában és
a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

Megjelenik minden kedden.

Egyes szám ára 15 kr.

Régi igaz mondás, hogy: Min-
den életkornak megvan-
nak a maga jogai. Szive-
sen elnézünk gyerekek
sok olyasmit, amit ifjuban
helytelenitenénk, férfuban
már rosszalnánk, de az
aggastyánnak ismét meg-
bocsájtanánk.

Ezen tapasztalati tény-
adat magába foglalólag azt is kimondja, hogy
sem a munkának sem az üdülésnek minden ne-
me nem való mindenkinek.

A szellemi munkatehernek a korhoz való
arányosítását iskolai törvényeink és rendeleteink,
sőt maga a józan ész nevelési szabálya is paran-
csolja. Az anyagi erőmunkának a testi fejlődés-
hez mérten kiszabandó mekkorasága az 1872-iki
ipartörvényben szigorúan ki van kötve. Sőt
érezben annyira humanus, végletek felé haj-
landó centrifugális korunk, hogy még az álla-
tokat, a vonó marhákat is pártfogásába veszi a
túlterhelés ellen. Hanem hát minden jog megfe-
lelő kötelezettséggel jár. Ha helytelen az egyén
erejéhez aránytalan munkaszabás: helytelen a
kornak meg nem felelő mulatság is.

És vidékünk ebbeli mulasztásai, hogy ne
mondjuk vétkei, igen nagyok.

Látunk bálokon és mindenféle című esteli,
de rendszeren reggel végződő nyilvános mulatsá-
gokon kislányokat, kik még elemi iskolába jár-
nak. Bálba nem viszik a lányt, mert még
gyenge; estélyeken átéjelezhet. Mintha bizony a
cim változtatna a tényen. Táncciskola örve alatt
éjkhosszant dorbézolnak testi fejlődésük érde-
kében is aludni és így erőt gyűjteni utalt 14—
18 éves fiatal legénykéek.

Ez még a kisebb hiba, mert nem oly álta-
lános, csak az értelmiség némely része blami-
rozza vele magát.

Nagyobb, mert egyetemesebb, ezen meg-
róni való helytelenség, a családi körön belül.

Ha a papának nevenapja van, akkor a kis-
gyerek számból valahogy már kinőtt deákfiú,
obligate végig issza a vendégekkal az éjszakát.
Másnap aztán némi önérzettel mulasztja el az
iskolát s a papa ad neki betegségi bizonyít-
ványt — mert hát nevenapja volt és utóvégre
egy nap mulasztás nem a világ. Ebből aztán a
reménygazdag sarjadék megtanulja, hogy a csa-
ládi örömeiket berugással ünnepelni: hagyomá-
nyos magyar szokás. Megtanulja még azt is,
hogy hamis bizonyítványt csinálni, nem valami
nagy bűn lehet, mert az iskola — mit csináljon
mást? — köteles azt szó nélkül elfogadni. Meg-
tanulja ebből harmadszor még azt is, hogy a
kötelességmulasztást a jó titulus bibendi teljesen
indokolja.

Sőt van elég szülő, aki maga hurogatja le
gyermekét, ha vagy a holnap rá váró teendők
miatti lelkiismereti furdalásból, vagy álmo-
ságból, nem bír hunyortalan szemmel helyt állani.
»Nem szégyenled magadat a vendégektől?» —
Ez a szülők dözsölésre tanító alkalmi leckéje.

És ez a lecke rendszeren használ. Mert köz-
ben megerednek a jó zsiros anekdoták, sikam-
lós mesék és a kacskaringós káromkodások.
Ezek pedig kipeckelik a rajtuk mohón kapó
kamaszok szeméit.

Az ilyen fattyu aztán eformán lassankint

kvalifikálódván az »emberek közé« való mo-
dorra, beleharap a gonosztudás paradicsomi almá-
jába és lesz belüle: kocsmajtó nyitogató, édes-
anya szomorító, seember.

A szülék meg török aztán az eszköket, hogy:
milyen jó kis gyerek volt ez a mi Pistánk és
hogy elrontotta az a rossz társaság . . .

El ám! — de melyik?

Kivonat

Bács Bodrogh t. e. vármegyék bizottságá-
nak Zomborban, 1881-ik évi december hó 20 ik
és utána következő napon tartott rendes év-
negyedes közgyűlésének jegyzőkönyvéből.

565. sz.

Sándor Béla megyei főispán ur öméltóságá
átteszi gróf Károlyi Gyula mint a magyar szent
korona országa vörös kereszt egylet elnökének
a megye közgyűléséhez intézett átiratát, mely-
ben kéri a megye közönségét, miszerint az or-
szágos veres kereszt egylet javára alapítványt
tegyen, és egy nagyobb számú, a Budapesten
székelő központi választmánnyal érintkezésbe lé-
pendő bizottság kiküldése mellett, a megyei fiók
egyletek szervezését foganatosítsa.

A megye közönsége örömmel ragadja meg
az alkalmat, hogy a magyar szentkorona orszá-
gainak ő császári és királyi Felsége I. FERENC
JÓZSEF apostoli király és Felséges ERZSÉBET király-
né legmagasabb védelme alatt álló vörös kereszt
egylete iránti meleg érdeklődésének kifejezést
adjon és annak mint hazafias és emberbaráti
magasztos célokra törekvő egyletnek minél álta-
lánosabb elterjedését üdvösnek, sőt kívánatos-
nak tartván, felhívja a járási szolgabírák utján
az összes községeket és azok lakóseit, figyel-
meztetve őket azon nagy fontosságú és sokol-
dalu tevékenységre, melyet a vörös kereszt egy-
let a szenvedő emberiség nyomorának enyhíté-
sére hivatva van kifejezni békében is, de főleg
háború időben — hogy a veres kereszt egylet
forintos fizető évdíjas tagjai közé lépjenek ille-
tőleg, hogy a hatóságuk alatt álló községek
költségvetéseikbe e célra egy meghatározott
összeget vegyenek fel, mert minden község bi-
zonyos számú ujonccal járul az ország védelmi
kiegészítéséhez és ebből kifolyólag minden köz-
ség részesülend is ezen egylet nemes támoga-
tásában is.

Az egylet vagyonának gyarapításán kívül
fontos feladat lévén az egylet szervezete is, va-
lamint tekintettel hogy szükséges, miszerint az
országos központi bizottság oly községekkel ren-
delkezzék, melyek azt működésében kellőleg és
hathatósan támogathatják a megyei bizottmány
ezennel egy megyei szervező bizottságot küld
ki, oly felhívással, hogy a Budapesten székelő
központi bizottsággal érintkezésbe téve magát,
a megyei közgyűlés által teendő alapítvány nagy-
ságára nézve tegyen a megyei bizottmányhoz
előterjesztést, és a megyei illetve városi és köz-
ségi választmányok és főkegyletek szervezetét
a közgyűlés nevében, megbízásából és felügye-
lete alatt foganatosítsák.

E bizottság tagjaivá megválasztatnak:

Schmausz Endre alispán, Karácson Gyula
főjegyző, Mihályi János főügyész, Zákó Péter
árvaszéki elnök, Popovits Dusán aljegyző, Kés-
márky Béla, Deák Zsigmond, Alföldy József.

Latinovits Gyula, Nagy József, Eremin György,
Kolosváry Sándor, Schik Mátyás, Matkovits La-
jos, Császár Péter, Gombos Béla, Nikolits Szve-
tiszlav, Raits Miklós, szolgabírák, Gombos Gá-
bor Zenta város polgármestere, Fernhach Bálint,
br. Radits József, Gromon Dezső, Aman József
Dungyerszky Lázár, Szemző István, dr. Engel-
man Zsigmond, Roheim Károly, Latinovits Ernő,
Szemző Gyula, Korbai Károly, Offenheimer Vil-
mos, id. Ertl János, Alföldy Gedeon, Szászy
János, Eigl József, Schmausz Ferenc, Mezey Ká-
roly, Gräber Gyula, Bodnár Imre, Rónay István
Opitz Sándor, Popovits Szilárd, Arnold Antal,
Bosnyák János, Szilády János, ifj. Trischler Fe-
renc, Boromisza Tibor, Rác Vilmos, Vágner
Ferenc, Vojnits Dávid, Czirfusz Ferenc, dr. Rátai
József, Széchenyi Jenő, Mikosevits József, Tri-
polszky Gyula, Szokola József, Radimeczky Fe-
renc, Millásevits Antal, Schmausz Károly, Harli-
kovits Károly, Szulik József, Csupor Gyula,
Vojnovits Áron, Zsupanszki Lyubomir, dr. Mol-
nár István Lajos, Pletikoszits Sándor, Zsigmond
Gyula, Lukásevits Ignác m. bizottsági tagok.

Miről nagyméltóságú gróf Károlyi Gyula
és méltóságos Sándor Béla megyei főispán urak
jegyzőkönyvi kivonatban, nem különben a meg-
választott bizottság egyes tagjai, a megyei tiszt-
kar, községek és bizottsági tagok a megye kö-
zönségéhez intézett felhívás egy példányának
csatolása mellett — értesítettnei rendeltetnek.

Kelt mint fent.

Jegyzette és kiadta:

Karácson Gyula s. k.,
főjegyző.

A kulai urbéres ügy.

(Vége. *)

A többi összes ide vágó adatokat összegezi a kö-
vetkező kivonat. Bács-Bodrogh t. e. vármegyék bizott-
ságának Zomborban, 1881. évi december hó 20-án és
utána következő napon tartott rendes évnegyedes köz-
gyűlési jegyzőkönyvéből. 566. sz. kgy.

Felvetett Schik Mátyás telecskai I. járási
szolgabírónak 1881. évi szeptember 22-én 2580. szám
alatt kelt jelentése, a 26131 1881. számú belügyminis-
teri intézkedés folytán 1881. évi július 13-án 245. közgy.
szám alatt hozott megyebizottsági határozatnak mi-
kenti végrehajtásáról, mely jelentés és a hozzácsatolt
ügyiratok szerint a kulai urbéresök növeldealapítványi
vagyonának kezelésére hivatott tizenegy tagú kezelő-
bizottság kiegészítésére, az idézett megyebizottsági ha-
tározatban előirt eljárás pontos betartása mellett 1881.
évi szeptember 12-én Diener János, Dosztig József,
Blantz Miklós, Brankov Milos, Horváth Mihály, Szekula
Hugó és Maximovits Lázár kulai lakosok lettek kezelő-
bizottsági tagokul megválasztva, habár a választás
megkezdése előtt a kérdéses kezelőbizottságnak
hét új taggal leendő kiegészítése, s az elrendelt vá-
lasztás megtartása ellen tiltakoztak, és a választásban
részt venni nem akarván, a választás színhelyéről el-
távoztak, s mely jelentéssel az idézett írásbeli tilta-
kozás, ugy a választás befejezése után Vaály István
eddiggi egyik kezelő, nemkülönben Kovacsics Emil és
több kulai volt urbéri jogosult által a választás veza-
tésével megbízott szolgabírónál írásban benyújtott két-
rendbeli tiltakozás is felterjesztetett, előterjesztetvén
együttal a szolgabíróilag felvett azon jegyzőkönyv is,
mely szerint a kérdéses kezelőbizottság Vaály István,
Fárbás Márton és Hornyák Márton eddiggi kezelők til-
takozása dacára megalakult és ideiglenes elnökéül
Dosztig József választatott meg.

Ennek kapcsában felolvasztatott öngyméltóságá
a m. kir. belügyminister úrnak folyó évi augusztus
hó 26-án 37727. szám alatt kelt intézkedése, melylyel
Vaály Istvánnak a kérdéses kezelőbizottság kiegészi-
tése s a fent idézett 245 1881. közgy. számú megyebi-
zottsági intézkedések ellen közvetlenül belügyminister
úr öngyméltóságához benyújtott folyamodványa el-
utasított.

Felolvasztatott továbbá Vaály István, Fárbás Már-
ton, Hornyák Márton és Belity Tyira, mint a kérdé-

*) Bár az volna. Szedő.

Pattantyúk.

A boldogult óbecsei kántor — ki ne ismerte volna az öreg Mezey bácsit? — azt mesélte a többi orgonavicei között, hogy segéd korában volt a gazdájának egy ingyen tartott félbolondja, akinek az egyetlen dolga volt futtatni.

Egyszer vespérés litánia alkalmával — megsokaltat-e a Matyi a futtatást, vagy mi? — odarohan hozzá, amint a hosszú responsoriumok után megint elkezd énekelni, s keményen nyakon vágja:

— Hát nem volt még elég — ugymond — a feleselésből? Ha a pap elhallgat, muszaj neked a szóvitát újból kezdeni?

Egyik régi úri családunk feje örömét lelta a bolondságokban, úgy hogy ha maga, ha más követett el valami olyast, rögtön jegyzékbe vette.

Egyszer a főúr szerezsen lovászának huszezer forintot adott, hogy vásároljon azon, a keleten az ő számára fajlovakat.

E tettet egy barátja alkalmilag bevezette a bolond jegyzékbe.

A főúr azonban rögtön észrevevén a tréfát, önmegtehetőleg mondá:

— És ha mégis visszajön a szerezsenem szép lovakkal... hogy leszünk akkor?

Hisz azért — válaszol amaz — a tett érdeme mitse változik; a tett bolond marad, csak hogy a te neved helyébe a szerezsenét kell iktatni.

A Fülgláb Igic a termésre alkudott a papnál és ilyenkor, mint afféle kész fizető, egy pár szakvaccal is vagdalkozott a plébánián.

— Mondja csak meg plébános úr, a maga hite szerint kik a legboldogabbak?

— A szegények — felel a pap az evangéliummal — mert övék a mennyek országa.

— Ugy! akkor én nagy becsületben állhatok a maguk uristennél, mert én már eleget liferáltam neki.

Egyszer nagy pöre volt egy bognárnak valami jó módu parasztagzával. Hogy könnyebben csúszsék az igazság, az egy kocsi, emez két lovat ajándékozott a bírónak.

A pört a gazda nyerte meg.

Mikor a bognár, nyilván elégedetlenkedni, bement a bíróhoz, az kikapva szájából a szót, így fizette ki:

— Ja, barátom, a kocsi arra megy, amerre a lovak húzzák.

Rajtacsipi V. ur a csavargót, hogy épen mikor a krajcárt nyújtja neki, az akkor igazgatja a falról leemelt sarlót. Ráförmed:

— Teszed vissza mindjárt a sarlónkat!

— Pardon! Azt gondoltam, nem a Nagysádeké.

Epigramm.

Sért, aki úgy kérdez: „Hogy volt a téli kabátom?”

Ildomosan szólván: „Hogy lesz a téli kabát?”

M. J. L.

Hírek.

Zenta (Sürgöny) Szombaton 28-án köttetett meg Szabadkán a törvényszéknél a békés kiegyezéshez híven a bírói egyezés.

A „Polgári kaszinó” vasárnapra összehítt közgyűlése, a szabályszerű tagságnak jelen nem léte miatt elnapoltatott február 5. d. e. 10-ig, ekkorára a Casino t. tagjait van szerencsém tisztelettel meghívni. Schmausz Endre, elnök.

A cs. és kir. egészségügyi csapatok zombori illetőségű tartalékosai készlenitli parancsot kaptak.

Telen tavasz. Títel felől írják e hó 25-éről, hogy ott ember emlékezet óta nem volt oly enyhe időjárás, mint az idén. Karácsonkor az orgonafák természetes virágaival díszítették fel a karácsonyfákat; január 22-én is virágozott még az orgonafa, melynek teljesen kiszüllyt levelei közt a virágbimbók fejlődnek.

Dr. Czvetkovits Péter, fiatal ügyvéd barátunk, febr. 1-én itt helyben ügyvédi irodát nyit.

A szöntai utnak kikövezését Frankl mohácsi vállalkozó fogta föl köbméterenként 4 ft 50 krral.

Angyelic patriarcha beiktatásán, jan. 22-én tisztelegtek: Bács megye küldöttsége (Szulik József óbecsei apát gyönyörű köszöntőjével) majd e péterváradai várparancsnokság s az újvidéki törzstisztek, ezután Újvidék városának küldöttsége élén Flatt Endre főispánnal tisztelegtek ő exjánál. Újvidékről tisztelegtek még: a kir. törvényszék, a gymnázium, a két protestans felekezet, a vasúti konzorcium, a szerb klerus stb. küldöttei.

Szent István első apostoli királyunk tiszteletére emelendő szoborra hozzám újabban a következő adományok érkeztek: Láng Márton esataltjai plébános ur 2 ft. A esataltjai r. kath. iskola 6 ft 98 kr. A pirosi hely. h. iskola 1 ft. Gritzmann János novoszellói plébános ur 2 ft 10 kr. A novoszellói r. kath. iskola 1 ft 90 kr. Az újszivaci hely. h. iskola 4 ft 90 kr. A dautovai r. kath. iskola 60 kr. A krusevlyai r. kath. iskola 1 ft. A pr.-sz. iváni r. k. iskola 6 ft. A p-tro vosszellói r. kath. iskola 5 ft. A garai r. kath. iskola és a hívek 8 ft 4 kr. Az ómorovcai hely. h. iskola 5 ft 56 kr. A bajsai ágost. ev. iskola 1 ft 32 kr. A filipovai r. kath. iskola 8 ft. A bajai izraelita iskola 18 ft. Összesen 72 ft. 40 kr. Melylyel gyűjtésem a mai napig 198 ft 53 krra szaporodott. — Fogadják a derék gyűjtők és adakozók őszinte köszönetemet. Zombor, 1882. jan. hó 29. Czirfusz Ferenc, kir. tanfelügyelő.

Toth Kálmán emléksobrara. eleddig 4538 frt 58 kr. folyt be készpénzben.

Biró Bertalan, zentai mérnök, eljegyezte Adorján Lujza k. a. t. Gömörből.

A Zomborban tartózkodó egészségügyi tartalékosok, névszerint Millássevits és Sauerborn gyógyszerészek, behívási készlenitli kaptak parancsot.

Baján Gaál Péter birtokosnak 29 éves kedves Irmin leánya 22 éven elhunyt.

Hymen. Vuics György, zombori városi mérték-hitelesítő tegnap hétfőn esküdött meg Michailovits Juliska k. a. nyal. — Újvidéken Horváth János vinkovcei kereskedő szerdán vezette oltárhoz a bájós Altvirth Hedvig k. a. t. — Szabadkán Manojlovits István végzett jogász, jan. 29-én esküdött meg Bekvalac Erzsi k. a. nyal.

Bálok. Újvidéken a kereskedők betegsegélyző egyetelée febr. 11-én; a mérnököké febr. 15-én. — A bezdani olvasókör febr. 7-én. — Az apatini kaszinó egylet saját könyvtára alaptökéjének gyarapítására február hó 8-án a „Schäffer” vendéglőben zártkörű táncestélyt rendez. — A bezdani olvasókör saját könyvtára javára f. évi február hó 7-ik napján a Kovács-féle vendéglőben zártkörű táncvigalmat rendez. — A zombori népkör 1882. évi febr. 4-én saját helyiségében táncvigalmat rendez. Belépti díj személyenként 80 kr. — A kulai polg. olvasó-egylet helyiségében f. 1882. évi febr. 4-én saját könyvtára javára zártkörű táncvigalom tartatik.

Öngyilkossági kísérlet a kocsiiban. Budapesten csütörtökön 9 óra tájban a király-utca sarkán egy 30 évesnek látszó férfi ült fel egy osztrák államvaspályára és soroksári-utca között közlekedő társaskocsiba, miután előbb lefűtötte a 10 kr. fuvarbért. Midőn a kocsi állomására ért, látta, hogy az idegen az ülés alatt fekszik. Az odahívott rendőr az eszméletlen embert egy közeli gyárba vitette, hol eszméletre ébresztették. Neve Koháry József, bajai illetőségű, 29 éves ügyvéd-segéd, fosztoróddal akarta magát megmérgezni. A Rókusba szállították.

A budapesti zimonyi vasút tervben levő baja-szabadkai szárnyvonalának kiépítéséhez Bács-Bodrogh megyéből újabban 4 község szavazott meg pénzt és anyagbéli hozzájárulást. Így Felső-Szentiván községe kötelezte magát, hogy a szárnyvonal kiépítési költségeihez három éven át a község összes évi államadójának 4%-ával járul. Katymár község ugyan e célra 1000 frtot, Jankovác község 1000 ft, Vaskut község pedig 50,000 db téglát ajánlott fel. A vonatkozó községi képviselő testületi határozatok a megye közgyűlése által helybenhagyttak. Bajai K.

A zombori kaszinó egyleti dalárda ma kedden d. u. 5 órakor, a dalárda helyiségében tartja ez idei rendes közgyűlést. Targysorozat: 1. Elnöki jelentés a dalárda előző évi működéséről. 2. A számvizsgáló bizottság jelentése az előző évi számadásról. 3. Az évi költségvetés megállapítása; 4. Választmányi javaslat a müdarabokat illetőleg; 5. Az előző évi választmány, tisztviselők és számvizsgáló bizottság lemondása; 6. Új tisztviselők, választmányi tagok és számvizsgáló bizottság választása; 7. Indítványok.

A színház jövő heti műsora: Kedden, 1882. jan. 31-én: „Ahol unatkoznak”, legújabb francia vígjáték 3 felv. Pailleron E.-től, ford. Paulay Ede. Csütörtökön, 1882. február 2-án: „Egy komiszárius a Bach-korszakból”, bohózat 3 felv., írta Arpad Jenő. Szombaton, 1882. február 4-én: „Cifra nyomoruság”, színmű 4 felv., írta Csiky Gergely. Vasárnap, 1882. febr. 5-én: „Mukányi”, vígjáték 4 felv., írta Csiky Gergely (Az egyes darabok „rendkívüli”, „europaszerte bámult” steff. izetlen jelzőt kitérültik. Hagyják ezeket azoknak, akik ily reklámra rászorultak! Szerk.)

Pályázatok. Gajdobrára febr. 7-ig községi orvost, Bácsujtálura jegyzőt keresnek.

Beküldetett. Van egy kéménytisztító mester Topolyán — ha jól tudom Magyarországon esik — Magosi Rokusnak tisztelik az illető majsztert. No hát ez új évi üdvözlötül ilyen rigmust bocsátott sz-t:

Megint mult el egy év
Az örökségnek tengerébe
Iratlan lap gyanánt
Tár előttünk az új év ideje.
Sok ezer lap telíti
Az örökségnek nagy könyve
Benne — feljegyezve taláni
Az emberiség átka és szerencse.
Irjon hát a végzet
Békét ezen új lapra.
Az emberi léleknek békét
Aldást város és falura.
Háboru és tüzveszélytől
Mindentől őrizve legyenek
E hűségés kívánatok szivből
Kéményséprőltek erednek.

E hűségés kívánatokért 48 óras kurta vasat érdemelve az a karinthiából elszalasztott kucséber, a ki ezeket így át magyarizálta.

Az üdvözlő lap alján ez áll: Druck von A. Thuma in Brünn — Tehát közelebb nem talál nyomdát a tisztelt kéménymászó. A Monarchiának épen a másik szegletébe megy kinyomatni ez a csoda passust.

Bizon megérdemelne Magosi Rokus ur ékes eljárásáért, még ékebb magyarságaért, hogy mikor fenn mászkál a kéményben; alátűzelnének valami jóféle t o z e g g e l.

Keresztury György, zentai városi kapitány, állásáról állítólag leköszönt.

A szabadkai iparos bál 166 frot jövedelmezett. Müller Nándor, helybeli zálogintézetes, intézetét beszűntette.

A zentai tüzoltó egylet új tisztikara; főparancsnok Brestyánszki Kálmán, alparancsnok Jedlicska István, I. zászó sz. parancsnok Bán Sándor, II. zászó sz. parancsnok Bakay Jenő, szi attyu-parancsnok Sztárcsevics János, Kovácsévits József, Bakai Mátyás, egy-letorvos Dr. Glükstahl Adolf, karmester Neider Keresztély.

Sürgöny. Apatin jan. 30. Schlesinger, bécsi külszállító megrendeletlen küldeményeire vonatkozó mult-kori beküldött közleményem senkit sem akart bántani, csak közönségünknek hasonló esetekben követendő tájékozása céljából hozatott közütdomásra. Drach.

Farsangi dal- és táncestély. Többek kérdézősködésére biztos értesülésünk szerint tudatjuk, hogy a kaszinó-egyleti dalárda a farsang utolsó napján minden éven rendezni szokott tréfás dal- és táncestélyt az idén is okvetlenül megtartja. A hat darabbal tervezett műsort jövő számunkban közöljük.

Fejér Gyula, apát-plébános, mint évenként rendez, 100 frot ajándékozott jótékony célokra.

A „Korcsolya-egylet” bálja. Nem csoda, ha alapszabályait cserbe hagyva, más mulató tért keres egy társadalmi élvezetek teremtésére alakult társaság: mikor egyszer az idők mostohasága folytán tulajdonképeni rendeltetését követni képtelen.

Az „idők mostohasága” az egyszer nem pénzhiányt, hanem jégihányt jelent.

Sándor Béla megyei főispán és Dr. Rátai József megyei főorvos álltak azon bál élén, mely a megyei palota termeiben f. hó 28-án és hozzá tehetjük 29-én reggel nyolcig — megtartott.

A bálanyai tisztet Sándor Béláné ömeltősága volt kegyes elfogadni. A rendezőség oly gyönyörű, természetes élővirág-csokorral lepte meg, hogy annak láttára hazugnak kellett tartanunk a télközép-mutató kalendáriumot. A művészi tevovirozású kérded faleveleket ábrázoló blond-ospikébe foglalt csokor 55—60 cm. átmérőjű volt. Körszegélyét újjnyi széles üde gyöngyvirágok képezték, melyeken belül a legnemesebb fajú dupla ibolyák mosolyogtak ki. A csokor kékkel küszködő fehérségét úgy kilenc félig nyíló tearózsának ámbra illata varázsolta még bájosabbá.

A ruhák leírását nem szabad megkezdennünk; azok csak egy kötetbe lefényképezve szolgálhatnak arra, amik voltak: az izletes fényezés megörökítésére.

Az első négyest 58 pár táncolta s részt vettek benne a következő, mind ecsetre méltó toaletti hölgyek és pedig a helybeliek közül: Baumanné, Czirfusz Irén és Margit, Doóákné, Drakulics Darinka, Falcione Milla és Irma, Fernbach Anna, Gertinger Orszike, Gfeller Ernőné, Hável Ella és Bella, Jakobesics Karolin, Karácsonné, Karvázyné, Keck Emma, Kiss Ilka, Kukula nővérek, Lovászi Aranka, Dr. Margalitsné, Popovics Dusánné, Popovics Sebőné, Rátai Eszti, Rezsny Ilka, Szakáll Adorné és Vidorné, Dr. Schlesingerné, Stvrteczkyné, Szlavay Ilka, Tarnoveczkyné, Tarczay Pepike, Trischler Emma és Nina, Tripolszky Gyuláné, Ulrich Mariska, Városv Tódorné, Wundszám nővérek, Zakó Maja Vidékiek: Császárék (Topolya) Deák Zsigáék (Almás), Deák Etelka (Csonoplya), Ertl Karolin (Szonta), Felicidész Aranka (Kula), Fülöp Gizella (Sztanisits), Jordán Fáni (Apatin), Matkovitsék (Zenta), Millássevits Böske (Mélykut), Mikossevitsék (Zenta), Punczmann Gizella (Apatin), Radány Blanka (Baja), Rudics Mihályék (Apatin), Schumacher Paulina (Hód-ságh), Tripolszky Gizella (Szeged), Zsarkóné (Zenta).

A táncrend Morzsányi budapesti műhelyéből került ki és gazdag aranyozású fehér börtalajon két keresztetett természetes utánzatu korcsolyával volt díszítve, — az édes titkokat képező bejegyzésektől eltekintve következő sorrenddel: Csárdás, Keringő, Négyes, Gyorspolka, Lengyelke, Négyes, Rezgőpolka, Színóra után: Csárdás, Négyes, Füzértánc, Rezgőpolka, Négyes, Lengyelke, Csárdás.

Boldog halandók, míg ez éj tartott; boldogtalankok, hogy úgy elrepült; ismét boldogok, kik azt emlékeitek kéjtárában őrizhettek!

Tisztelt szerkesztő ur! A zombori korcsolyázó egylet által f. hó 28-án a szegény tanulóknak meleg ruhával leendő ellátása céljából rendezett táncvigalom alkalmával felülfizetésekből befolyt 90 frt, mely összeghez járultak: Bosnyák János 1 frt, Csihás Benő 5 frt, Deák Andor 1 frt, Ertl János 11 frt, Esztergamy Károly 5 frt, Kovácsfi Kálmán 5 frt, Matkovits Lajos 5 frt, Mikosévits József 5 frt, Mihels Gyula 1 frt, Br Podmaniczky Ármin 3 frt, Rádei Lajos 2 frt, Dr. Révész Benő 3 frt, Sándor Béláné 18 frt, Schmausz Endre 3 frt, Dr. Spitzer Mór 10 frt, Scultéty László 3 frt, Tarczay Mór 2 frt, Városv Károly 3 frt, Zsarkó Antal 4 frt. Ezen összeg a városi polgármester urnak szétosztás végett megküldetett. A táncvigalom bevételei és kiadásairól a kimutatás később fog közzé tétetni kérem t. szerkesztő urat, ezt becses lapjában közzé tenni. Fogadja tiszteletem nyilvánítását. Zombor, 1882. évi január hó 30-án Sándor Béla, a zombori korcsolyázó egylet elnöke.

A titeli polg. casinó egylet által alaptökéje javára január hó 21-én rendezett táncvigalom kintőn sikerült. 9 órakor ráhuzta a nagybecskerei első zenekar a Rákóczy indulót és utána a csárdást, mi sokaknak igen feltűnt, mert Titelben a bálók eddig mindig Walcerrel kezdődtek. A négyeseket 30 pár táncolta, legnagyobb lelkesedéssel a csárdást járták, úgy, hogy az utolsót, mely reggeli 9 órakor volt, abban sem akarták hagyni. A díszes hölgy koszoruban ott láttuk: Bakalovicsné, Eckertné, Ferenczyné, Kéglné, Kehrerne, Molnárné, Müllerné, Sándorné, Steierné, Sztrilicsné, Scumanné, Türnné, Zsulyevitsné urnöket, valamint Jakob Emma, Perlaky nővéreket, Pesity Zsófi, Svoboda Mari, Wachtl Elza, és Zories Ilona urhölgyeket. A mulatság még a rákövetkező két estén mindig éjjél utánig folytatott. A meglehetősen nagy kiadások mellett mégis az egylet alaptökéje 30 ft tiszta jövedelemmel gyarapodott. Felülfizettek: Nikolics Szvetizláv 3 ft, Szabó Mihály 3 ft, Baderlicza György 3 ft, Blazsovics Ede 10 ft 20 kr, Kégl János 3 ft, Sándor Géza 3 ft, Eckert János 2 ft, Ferenczy Béla 2 ft 40 kr, Rissányi József 2 ft 20 kr, Neujahr 2 ft, Sztanojovics 2 ft, Gajsin 2 ft, Bakalovics 40 kr, Kehrer János 1 ft 40 Perkovác 60 kr, Hartmann 60 kr, Vucsetits Zsvikó 20 kr, Molnár 40 kr, Jakob 80 kr, Licht 20 kr, N. N. 1 ft 50 kr. Ezen kívül még 2 kisebb táncmulatságot fog rendezni a bizottság, melynek tagjai voltak Sándor Géza egyleti igazgató elnökölete alatt, Baderlicza György, Blazsovics Ede, Eckert János, Felger Károly, Rissányi József, Sándor József és Turr Antal urak.

Halasz József, kulai posta kezelő, Lippikre kapván meghívást, amonnan a társadalmi körök sajnálatára legközelebb eltávozik.

A Tiszan Szegedtől Titelig való szakaszainak mindkétparti érdekeitsége Szegeden a városházán Rapács Rádó min. osztálytanácsos elnökölete alatt 23-án értekezlet tartatott az 1881-iki 52. t. e. 9-ik kacsának mikénti foganatosítása ügyében. Megyénket az alispán és főmérnök ur képviselte; a tiszamenti községek megbízottakat küldöttek. Megyénket csak a törökbecsei rév átellenében fekvő Ó Becse-Földvári töltés táján terveztetik töltésbebevezés, de állami költségén.

Budapesten Táborzsky és Parsch zeneműkereskedésében megjelent „Jász-emlék” csárdások cigányos modorban. Zongorára átírta Halmay Kázmér. Ara 1 ft.

Az évek óta Ujvidéken állomásozó „Károly román király” ezred a mozgósítás folytán Ujvidékről Pétervárra helyezték át.

Beküldetett. Szabadkán, a többség hangulata után itélve ismét Koch Salamon lesz az izr. hitközség elnöke.

Beküldetett. Bachrach Győző és Blitz Matild, a bezdáni rabinus kedves leánya, jegyesek.

Tabori (Tauber) Róbert bécsi magyar zsmnalista, megyénk bezdáni fia, Budapesten jegyet váltott Engl k. a-nyal.

Az ujvidéki kir. kath. magyar főgymnasium táncmulatsága 366 frtot jövedelmezett a szegény tanulók alapja javára. A felülfizetések 236 frtra rúgnak.

Moholyon f. hó 21-én közs. képviselőkké választottak: Sümeghi József káplán, Onadi József, Szabó Antal bíró, Hegedűs András, Vér István, Vismegh Pál, Gruits Koszta szerb káplán, Radonits Sándor, Joszimovits Lázár tanító, Tyuresits Szimó és Karakás Bózsó. Ez egész névsor határozott irányváltozást jelent e gazdag község korumpált közügyeiben. Ideje is már!

Komlósy Lajos megyei hivatalnok, a helybeli főgymnasium régiségtárának tizenkilenc db. régi pénzt ajándékozott; miért is neki szives köszönetet mond az igazgatóság. Radics György.

Január 26-án. Szent Száva napján, a helyben uralgó szokás szerint Stanójevics szerb tanító mondott alkalmi beszédet.

Több lap hirdetési rovatában olvassuk a hamburgi sorsjegy ajánlását; a nagy közönség jól felfogott érdeke tinnen kívánja s követeli, miszerint alapos tudomással bírjon, valjon az ugynevezett hamburgi osztály sorsjegyek, a hazai pénzügyi közegek által a tilos külföldi sorsjegyek mily elbánás alá esnek, ugyanis, a hazai közönség 70263 1880. évi sz. a. a pénzügyminister által körrendeletileg hirdalok utján figyelmeztette lett, hogy a külföldi sorsjegyek vételétől óvakodjék, mert az, az osztrák-magyar lottojüvedék irányában kihágást képez, mely pénzbírsággal, be nem hajthatás esetében, megfelelő fogság büntetéssel fenytetik, továbbá, hogy a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi magy. kir. ministerium felkérte arra, hogy a magy. kir. postaigazgatóságokat figyelmeztesse, hogy ha a levéles-magok tovább szállításánál, az említett

hamburgi lottojüvedék vagy bankházak cégjegyeit, vagy más valami gyanús körülményt vennének észre, miből következtetni lehet, hogy külföldi sorsjegyek becsapószése által az államkincstár megrövidítése szándékoltnak, az ily levéles-magok a határvámjüvedékre vonatkozó törvényes szabályok 148. § a szerint a postahivatal által tovább hivatalos eljárás végett a legközelebbi vámhivatalhoz beszoigaltassanak.

A budapest-zimonyi vasut kiszács-ujvidéki vonalát, mely a 2519 ik szelvénytől az ujvidéki balparti hídfőig terjed Gottscheber és Reichenberg cég fogja kiépíteni, kik ezt a „Compagnie de Fives Lille” francia cég fővállalkozótól nyerték kivitelre. A vonal 20,114 folyó méter hosszú és a költségvetés szerint a földmunka 195,014 frt, ültetvények, védművek 7056 frt, utunkak 3355 frt, hidak és átvezetek 28,906 frt, a felépítmény 18,005 frt, építkezések 75,476 frt, kerítések, jelzők és zárókészülékek 11,743 forintban van megállapítva. A vonal összes építési költségei, eltekintve attól, hogy a felépítmény anyagát t. i. vágányokat, talpfát, váltókat és keresztvezetéseket maga a fővállalkozó saját költségén szállítja 339,551 frtba kerülnek. A föld- és alépítményi munkáknak a legnagyobb eréllyel kell fogamatba vétetniök, mert f. évi augusztus 1-én megkezdik a vágány lerakását és pedig ugy hogy napjában 600 folyó métert végezzenek, miután 1883. évi március 15-ére van ezen vonalrész elkészülésenek határideje kitüzeve, melynek túllépése magas bírságok által van megakadályozva.

Beküldetett. Becses lapjának 2-ik száma minden családfő, de különösen azokra nézve, kik megszabott fizetéstől kénytelenek megélni s esetleg háztartást is vezetni, igen hasznavehető intéseket tartalmaz. Ideje, hogy azokat mindenki szívére venné s követésre méltáná; mert egyedül az észszerű, komoly számításban alapuló háztartás képezi közvetlen a család, köztvetve pedig a község és állam boldogságának legbiztosabb garantiáját.

Ajánlanám tehát oly naplók nyomtatását, melyekben a mindennapi szükségletek nyomtatva: kenyér és tej, hús és zsír, főzelék és túzianyang, egy-egy rovatot, a rendkívüli kiadások szintén egy rovatot nyerjenek. Ha ezen rovatok kellően be fognak töltetni, csakhamar megtudhatjuk, hol rejlik háztartásunkban hiba, hol le-

het nélkülözések elkerülése mellett megtakarításokat eszközölni. — Minél inkább szorítokunk oly fogyasztási cikkek beszerzésére, melyek a mindennapi szükségletek rovatába tartoznak; minél nagyobb körülménnyel leszünk az iránt, hogy csak annyit fogyasztsunk, mennyi testünk táplálására s a legegyszerűbb igények kielégítésére okvetlenül szükséges; végre, minél kevesebbet kellend a rendkívüli rovatba jegyeznünk: annál észszerűbb, annál rendezettebb lesz a mi háztartásunk.

Fontos nemzetgazdasági kérdés ez, mely megérdemli, hogy a nyilvánosság terén újra s újra tárgyalassék s melynek sikeres megoldása után szünni fognak a család elégtelensége, egyenetlenségei, elkeseredése s kétségbeesésének laggyakoribb alapját képező anyagi gondok. Nem egy családfőt siettettek már ezek a morális elbukás veszes örvényébe.

Azért szerezzünk s vezessünk naplót! Tanuljunk s gyakoroljunk e tételt „Ha egy pénz a jövedelmed, kettőt nem szabad kótened.” Jankovác, 1882. jan. 29. Bergl Emil, képtanító.

A napokban S. ur szállásán egy kanás gyerek, amint a pásztortüzet oltogatta, meggyuladt s így ijedtében futásnak iramodva lángra borult és egészen elégett.

Tűz volt Sztanisicon e hó 25-én, melynek marataléku esett Mellem Antal csizmadia háza. A ház a magyar francia biztosító részvény társaságnál biztosítva volt.

Ugyanazon napon tartotta az ottani olvasó-kör szokásos évi bálját; ez azonban a tűz következtében, mely este 7 órakor támadt és a lakosságot fölrasztotta, nem volt oly látogatott mint más években, de azért a mulatság kedélyes volt és reggel 8 óráig tartott.

Gergity Alajos főmegyei áldozár f. évi febr. 2-án üli áldozatságának 25 éves fordulóját. Jóbarátai egyike szép alkalmi verssel kívánt megemlékezni a jubilansról; de megfoghatlan postakésés miatt a költeményt későn kapván, akarunk ellenére mellőztük. Ad multos annos!

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNAR ISTVAN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor

HIRDETÉSEK.

Hoff János
maláta-csokoládéja.
Gyógyítása az üdült gyomor- és emésztési-fájdalmaknak és vérszegénységnek.

Tekintetes úr! El nem mulaszthatom ez alkalommal fel-említeni, miszerint önök önök maláta-sörét egy félév óta ideggyöngöség és köhögés ellen a legjobb eredménnyel használja, és dacára annak, hogy ön a tavasz s ősz beálltával a köhögéstől folyton gyötörtetett, most, hogy ön maláta-sörét használja, minden köhögéstől ment és izmosodik. Azért önök maláta-sörét továbbra is használni fogja. Együttal felkérem 58 üveg maláta kivonat egészségügyi-sör küldésére. Ezen bizonyítványt azon meg-jegyzéssel adom: miszerint az ön maláta kivonat egészségügyi-sörét megszerentem s azt önöm továbbra is élvezni és használni fogja.
S.-A.-Ujhely, 1881. évi május 14-én Tisztelettel
Grosz Róbert
az északnyugati vaspálya felügyelője.

Hoff János udvari szállító, es. kir. tanácsos, koronás arany érdemkereszt tulajdonosa, több magas német rend lovagja és az első valódi maláta gyógytápszerek feltalálója s egyedüli gyártója. Bécs. Gyarmathelység: Grabenhof 2 Irda. és gyári raktár: Graben, Bräunerstrasse 8.
Főraktár: Galle Emil gyógyszerész és Popits Istvan fűszerkereskedőnél Zomborban.
Michits Istvannal Baján. 12-1

203. szám. Alsó-I-ső járási szolgabírósgtól.
k. g. 1882.

Pályázat.

Bács-Bodrogh megye alsó I. járásba kebelezett Bácsujfalu községben a község-jegyzői állomás elhallozás folytán üresedésbe jöven, arra ezennel pályázat hirdettetik s a választásra határidőül f. évi február hó 27-ének délelőtti 10 óraja tüzetik ki.

A jegyzői évi javadalmaszás a következőkből áll:
a) készpénz fizetés 105 frt,
b) 25 hectol. buza. váltásági ára 160 frt,
c) 84 klgr. marhabús, váltásági ára 33 frt,
d) 28 kl faggyu gyertya, váltásági ára 21 frt,
e) 112 klg. nehéz hizott sertés, váltásági ára 58 ft 24 kr.
f) 11 méter öl tűzifa, váltásági ára 48 frt,
g) 28 kiló só, váltásági ára 5 ft 4 kr,
h) 1/2 telek föld, valamint szabad lakás haszon-élvezete.

A pályázni kívánók felhivatnak, miszerint ebbeli és az 1871 évi XVIII. t. e. 74. és 75. §§ ai értelmében a jegyzői szigorlatnak magyar és tót, esetleg más szláv nyelven való letételéről tanuskodó képesítési okmányval felszerelt folyamodványukat alóliott szolgabírói hivatalhoz a választást megelőző napon benyujtsák.
Bács, 1882. évi január 23-án.

3-1 Nagy József,
szolgabíró.

Olcsó és jó kávé
Falcioné Gusztáv
fűszerkereskedésében
ZOMBORBAN.

I. 5 kiló Rio valódi	5 frt 60 kr.
II. 5 „ Laguayra tiszta izü	6 frt 25 kr.
III. 5 „ Portorico finom izü	6 frt 90 kr.
IV. 5 „ Arany Jáva igen finom	6 frt 90 kr.
V. 5 „ Ceylon nagy szemü kitünő	7 frt 75 kr.

Ezen kávének a feuti árak mellett, vám és fogyasztási adóval együtt, helytlen 5 kilogrammonként, vidékre pedig 5 kilogrammnyi posta csomagokban 4 3/4 kiló beltartalommal, utánvétellel portmentesen szállítatnak. 3-3

166. sz.
k. g. 1882.

Pályázat.

Lality községben a földadó nyilvántartás keresz-tülvitele végett a községi pénztárból nyerendő 2 frt napi díj mellett szakértő egyén alkalmazást nyerhet-vén, — felhivatnak ezen munkálatra vállalkozni kívá-nók, hogy ebbeli kérelmeiket ezen hirdetmény megjelenésétől számított 8 nap alatt azon határozott nyi-latkozáttal, hogy az elvállalandó munkát félbeszakítás nélkül bevégezni fogják — alóliott szolgabíróhoz benyujtsák.
Kulán 1882. évi január hó 27-én.

1-1 Schick Mátyas,
szolgabíró.

PÁLYÁZAT.

Rigicán vegyes ajkú német-magyar kántor tanító állomásra a helybeli r. k. iskolaszék pályázatot hirdet. Ez állomással a következő járadékok vannak össze-köve: a) szabad lakás; b) egy negyed telek föld; c) 105 pozsonyi kétszeres; d) 126 ft készpénz; e) 50 frt fa- és szalmaátalány; f) az esedékes stola.

A pályázni szándékozók zene-, ének- s tanképes-ségüket igazoló okmányokkal felszerelt folyamod-ványai-kat a rigicai r. k. iskolaszékre címezve a hely. espe-ri si hivatalnak Csataaljárja küldjék.

A pályázat határideje f. é. február 20-ik napja bezárólag.

A próba orgonálás, melynek minden pályázó tar-tozik magát alávetni, február 23-án délelőtti 9 órakor leend a rigicai plébánia-templomban, utána közvetlenül a választás.

A megválasztandó f. évi március 1-én köteles hi-vatalát elfoglalni.
Rigica 1882. január 28.

3-1 A r. k. iskolaszék.

Egészen ártalmatlan
Jobb és olcsóbb
mint bármely
keserű viz.

Mindenkor beteg
használatja.

A használati utasítás az
alább jelzett gyógyszer-
tárban ingyen kapható,
mely számos szakértő vé-
leményét tartalmazza, s a
felkérésre küldésére, s a
átvitel költségét a szók-
bizonyítványt tesznek.

Vételek **BRANDT RICHARD** gyógyszerész svájci labdacsal
bádószegényekben adnak, és pedig 50 szem 70 kr. és kisebb
próbadoboz 15 szemmel 25
kr. 6. ért. — Minden valódi svájci labdacsal-doboz n a fönt jelzett raggyó kézik: fehér svájci
kereszt vörös mezőben a készítő névvel láthatóval, **Brandt Richard gyógyszer. svájci labdacsal.**
15-14 Kapható Zomborban: **Galle Emil** gyógyszerész unal.

**BRANDT RICHARD GYÓGYSZERÉSZ SCHWEIZI LABDACSAI-
BRANDT RICHARD GYÓGYSZERÉSZ**

3-1

Hirdetmény.

Alóliottak közhírré teszik, hogy a zombori 2463
számu tjkönyvben A. 7. és 8. sorszám alatt felvett
14 hold 133/1600 1/12 □ öl I-ső klasszis földből álló
közös birtokukat, mely a zombor gákovai esárdán alul
a Gluvics-féle szállások közt fekszik, szabadkézből el-
adják.

Az eladás feltételei megtudhatók alóliott tulaj-
donosoknál.
Zombor, 1882. évi január 15.

Balázs József és Balázs férj.
Dömötör Pálné.

3-3

Tordy Ignác
szobafestő és mázoló
ajánlja magát minden e szikba vágó munkák
felvételére, — pontos szolgálat és jutányos ár
mellett.

Lakik: Zomborban, Szelencse külváros, or-
gona utca 622. szám 3-3

Van szerencsénk a n. é. közönséggel tu-
datni, miszerint **jövő hó 11-én** megtartandó
Francia-Rococó-Bálra
szaténokkal a legnagyobbbb választékban szol-
gálhatunk. Együttal bátrak vagyunk minden
farsangi cikket, úgy mint:
atlaszt, faillet szürát, plüsch
és tarlatant
figyelmükbe ajánlani.

1-1 Tisztelettel
SCHLIESZER TESTVÉREK.

Melléklet a „Bácska“ 3-ik számához.

oszlott kongressus, — mivel a követek nagyobb része lemondását beadta, ismét összehívta; — és így 1870 és 1871-ben a congressus folytatását vezette; Angyelits az előjáró hatóság meghagyása folytán eme congressusban részt venni kénytelenített ő azonban azon már 1864. évben kimondott elvéhez ragaszkodott: „az egyházból egyházfőhiányában semmi bármily változások s újításokat elővenni sem nem lehet, sem nem szabad.“

Ezen elv Angyelitsra nézve a congressus folyamában nem csak hogy külön kérdésekben 22—26 szavazatot 34 ellen előidézt, hanem utóljára őt a saját előjárójával szemben ellenkezésbe hozta, — a midőn az omladinisták 1871-iki évben az egész egyházszervezést saját személyes érdeklődésben Stojkovits püspök védnöksége alatt befejezve, azt akarták, — hogy őt patriárbává való megválasztásával megjutalmazzák, — de a korona és az akkori kormány engedélye nélkül.

Angyelits itt úgy a korona és államjogát, valamint saját egyházi jogait oly mérvben, oly elhatározottan védte, hogy ő akkor is, midőn a congressus többsége hol ígéretekkel, hol pedig fenyegetésekkel, hol kijátszással is, mind a szavazatot saját indítványára megnyerte, — egészen egyedül elve mellett állott s azt kiváló ékesszólással és logikával védelmezte. Megrendíthetlensége Csernovitsot annyira meghatotta, hogy ő is utolsó pillanatban Angyelitshoz csatlakozott, és ezen két szavazat győzött is, mivel az állam és a korona a congressust tartani, tudta nélkül meg nem engedte.

Ez azon idő a melyben az omladina minden eszközt felhasználta, hogy ezen a saját egyház rendje feyelme és jogaiért rettentetlen harcolt oda vigye, hogy vagy akaratában gyöngítse, vagy, hogy a nép előtt népszerűtlenné váljék, vagy, hogy visszaretentessék. De mindez hasztalan volt.

Az ellene és a többi püspökök elleni bosszúból, a midőn a legszentebb korona Stojkovits püspöknek az 1871-ik évi omladina által megejtett megválasztását szentesíteni nem akarta, saját jogait letiporni elhatározták s úgy idegen egyházkerületi férfit Ivackovits román metropolitát patriárbává megválasztották és elfogadták.

Ők ezen tettet megbánták, magok is elítélték ezen lépésüket, mi Ivackovits patriárcha előtt sem maradt titok.

Ez Ivackovits patriárbát a midőn testi és lelki gyöngeségét érezte, azonkívül a felhalmozódott új teendők beálltával, ezek elintézésére magát már képtelen nem látta, — a magas állásáról való leköszönésére bírta.

Ivackovits patriárcha maga volt az, ki leköszönésének elfogadtatása és nyugdíjaztatása után a szent korona és magas kormányhoz, azon alázatos kérését előterjesztette, hogy a patriárbátus administratorságával — Angyelits bácsi püspök mint legérdemesebb, tudományos képességű jeles erélyes s a szeretett egyház érdekeiért és a nemzet jólétéért mindenkor rettentetlenül harcoló, ezen magas állásról méltó férfú bizsék meg.

Őfelsége legkegyelmesebb Urunk ezen kérelemnek helyt adva, Angyelits bácsi püspök valóságos belső titkos tanácsos s Nagyméltóságát 1879. évi december 14-én kelt legkegyesebb kéziratával ki is nevezte.

A midőn Ivackovits szerb patriárcha 1881. évi május hónapban Fehértemplom elhalálozott, Angyelits a szent korona által a szerb patriárbátus adminisztrátorává lett.

Angyelits ezen minőségben első teendője volt a magas koronánál patriárcha megválasztatása céljából a szerb congressus új összehívását kieszközölni, s az 1881. évi november 27-ére el is rendeltetett.

Ő, a mint soha tündöklő hivatalok s magas állások után nem vágyódott: ezen alkalommal is, azt az által bizonyítá, hogy a választásokat befolyásolni nem akarván, azokat ott hagyta s Bécsbe utazott, hogy ott a delegációkban részt vehessen.

Tisztelői és pártbívei az omladinisták pressiói dacára 27 congr. képviselőt választottak, — kiknek nyilatkozata oda irányult, hogy Angyelitsra szavaznak, — ellenben 8 e pártbeli képviselő a választás alkalmával bukkott.

De midőn a képviselők a kongressusra összegyűlekeztek, az omladinista pártnak részint ígéretek, részint más machinatiók felhasználásával pártbeli emberei közül kilencet maguk pártjára megnyerni sikerült, hatot azonban minden jog és rend ellenére „a választás rendellenessége“ címe alatt, a kongressusi képviselőségre el nem ösmerni. Megjegyzendő, hogy kettő ezek közül egyhangulag választott meg, a többiek megválasztatása az ellenfél arányához képest következőképen állott: 88 : 30 és 91 : 153.

Ezen eljárás által Angyelits szavazata 12-re szállott. Ezen párt irányában előfordult igazságtalanságokat az illetők a királyi biztos tudomására hozni el nem mulasztották s úgy a szent korona és a magas kormány kegyes figyelmébe ajánlani, miszerint tekintettel arra, hogy a patriárcha egyhangu megválasztatása el nem érhető, ősi jogát gyakorolni kegyeskedjék.

Ezen kérelem valóban a szent korona által figyelembe vétetett, és az érdeműs Angyelits German bácsi püspök a szent korona által kétségbevonhatlan jogsávi 1882. január 6-án szerb patriárbává nevezetett ki.

Ad multos annos!

É. I.

Felső-bácskai levelek.

I.

Zenta vidéke, jan. hó.

(A levelező észjárása, (olyan beköszöntő-fajta). — Egy drága bálvány utolsó napjai. — A zentai financ-baró legújabb speculációjá. — Farsangi n. p. t. — Zugiskolák.)

Tudom ugyan, hogy t. szerkesztő urnak becses lapja részére van Zentáról (egy ritkán-szó) levelezője, de gondolva; mikép ily városból, mint Zenta, és környékéről ilyen fajta tollas madár cikallódik

kettő is; — hát biz én — a tiszt. szerkesztő ur utólagos jóváhagyása reményében — felcsaptam a „Bácska“ újdonsült levele(d)zőjének. (El viz innen mindjárt a kánya! — Szerkesztői gondolat!)

Jaj pedig, kérem szívesen, nem valami kis fába vágja ám az a bizonyos a fejszét, a ki elég vakmerő ily munkára adni — szegény, árva fejt.

Sehol sem érvényesülhet oly hamar e magyar közmondás: „Szólj igazat, betörök a fejed!“ mint épen — a vidéki levelezőnél.

Szerencsémre, 1-ór van jó, erős koponya-csontom; 2-or macska-természettel bírok, vagyis, még ha a torony gombjából vetnek is le, talpra ugrom.

Egy kis fül-cimbálásra; gyengéd hát-porolásra — Isten neki! — oda se nézek.

Fölvértezve ekkép magam, lássuk most már: mit is irhatnánk Zentáról — ez új esztendőben!

300,000 forint!

Uram Jézus! de tenger pénz ez, főleg — krajeárokbán; utat lehetne rakni vele Zentától — Adág. És e pénz kidobva, befektetve oly vállalatba, melyről ma-holnap azt mondhatjuk: volt és nincs!

Ez a mi „vált“-unk — a tisztai állóhíd, melyen ha egy terhes szekér hozzánk át akar jönni, hát keresztény gazdája előbb Csókán mindég — meggyón. — 40,000 ftért vállalta egy cég, hogy majd kijavítja e polypot, — és kérem: a consortium, mikor tüzetes vizsgálat alá vette, hogy hogyan és miképen lenne legcélszerűbb e munkához hozzá fogni, visszajedt ettől — nem tréfálok ám kérem alássan! — s örült, hogy megszabadulhatott e kísértetes üzlettől. E tárgyban volt egy rendkívüli városi közgyűlés is, miből kifolyólag egy bizottság küldetett Szegedre, hogy onnan — a szegedi alkalmat, a hid-vizsgálatot felhasználva — szakértőket hírvjanak hozzánk, a mi 300,000 ftos rozant fa-alkotványunkat szemügyre veendők, a felett vég-ítéletet mondani.

Nem hiszem, hogy legyen belőle valaha — prédikációs halott.

Van nekünk — a többek közül — egy financia-rünk, ki szüntelen jön-megy, okulál-spekulál, hogy hát, tesszem azt: vagy erre vagy arra, vagy innen vagy onnan, hogyan is lehetne minél jobb üzletet csinálni.

Ez a mi pénz-kapacitásunk legújabb fejébe vette; hogy ő, Zentán, még egy 3-ik bank-ot létesít, alapít „Ipar- s kereskedelmi bank“ címén.

Készül a terv, forr a gondolat ez iránt. Hát én egyelőre e dologról nem írok mást, mint csupán azt: Adja Isten, hogy ennek a közmondásnak: „veres kutya, veres ló, veres ember...“ ne legyen ez alkalommal igaz, hanem a „piros botos“ ezen speculációjá, városunk javára legyen — mindvégiglen.

Annyi a bálunk, hogy no!

A mult szombatn zajlott le a kaszinó táncestélye, mellyel elegantiára és kedélyességre aligha versenyezhet bálaink valamelyike. Azelőtt volt a tűzoltó-század, immár azelőtt a „Dal-kör“ estélye, mely utóbbi, szinte nagyon sikerültek volt mondható.

A farsangon még lesz 4—5 táncvigalom. Nevezetesen hátra van még az iparos, a nőgyeleti, a kórház-bál stb.

Lehet táncolni, quantum satis, — csak győzze a láb és — az erszény!

A mult héten egy bizottság járt kint a szállásokon, különösen a szállási iskolák hova építtetése tárgyában, mert — hála a békés kiegyezésnek már csak ezért is — tavaszra mind a hat, hátralévő szállási iskola föl fog építtetni.

És ezt bizonyosra lehet fogni, mert tanügyünk élén oly férfú áll, ki nem enged — a 48-ból, egy hajszálnyit sem A kiegyezésben föl lett véve a hat iskola felépíttetése, — föl is lesz építve.

A kinn járt küldöttség egyuttal a szállási zugiskolákat is meglepte, s ez irányban azonnal intézkedett a tanhatóság, hogy e fattyú kinövések megszűnjének.

... Látod-látod szegény öreg Galambos, és te, istenadta Galambos Panna!... Miért is nem jártok ti, különösen pedig te utóbbi — — fátyol alatt, uszályos ruhában?!... s miért is nem hinak téged Panna helyett — Polixénának?!... Lásd, akkor élhetnél s uralkodhatnál... —

Kerítés.

Jankovác, 1882. jan. 27.

Tekintetes szerkesztő ur!

Becsés lapja 3. számában Hampel tanító ur oly eseményt közöl, mely nem csak minden ügytárs, hanem minden, a tanügy önállóságának fontosságát elismerő honpolgárnak szívét leirhatlan haraggal tölti el a bácsi szolgabíró iránt.

Ha nem ismernék — még pedig szép számmal — tanítókat, kik ezen szolgabíró ur által gyakorolt hasonló eljárás következtében inkább kerülnek minden politikai momentumot, inkább lemondanak legszebb alkotmányos jogaik gyakorlásáról, semhogy bajaik orvoslását sürgetnék — bizonyára nem reflectáltam volna H. ur soraira. Amidőn az utóbbiak magatartását határozottan kárboztatom, egyszersmind dicsérettel adózom H. urnak, ki nem tartotta bőlesebbnek a hallgatást, hanem szolt és tett akként, amint a tanító auctoritást fenntartani igyekező tanítónak valóban tennie kell. Feszült kíváncsisággal várom s talán minden kártársam a megyei tanhatóság ez érdemben törtéendő intézkedéseit. Addig is mig ezekről jelentés tétetnék, engedje meg tek. szerkesztő ur, hogy ez ügyre vonatkozó nézeteimet becsés lapjában közlétegyem.

A törvény a néptanító szintely jogok élvezetében részesíti, mint a haza bármely fiát, sőt ezek felett nem egy tekintetben még előnyben is részesíti (hadkötelezettség, hadmentességi adó).

Aki őt alkotmányos jogainak gyakorlásában gá-

tolja, vagy annak alkalmával érdemletlenül bántalmazza, az vétséget követ el az állam ellen, amennyiben nem tartja tisztelgetben törvényeit.

Egy szolgabíró fel kell tételeznünk annyi qualificatiót, mennyi a törvények ismeretére terjed; ha tehát ismeri ezeket s még sem követi, akkor megérdemli, hogy a felsőbb hatóság által a törvények tisztelgetben tartására szigoruan utasítottassék.

Fenn idézett mondatomból pedig láthatja a szolgabíró ur s mindazok, kik vele egy véleményt táplálnak, hogy a tanítónak nem csak az iskolában van a helye. A törvények kiterjesztették hatáskörét, befolyását a politikai mozzanatokra is. És méltán; mert különösen faluhelyen, a tanító missiója gátot vetni az önkénynek, eloszlatni a tudatlanság sötét felhőt s felvilágosítani a népet törvényszabta jogai felől s végre odahatni, hogy ezek sokkal szentebbeknek tartassanak, semhogy néhány csepp neccért áruba bocsájthatók legyenek. Népünk csak akkor lesz igazán szabad, ha nem szándékos ráhatásból, hanem rendíthetetlen politikai meggyőződésből fogja gyakorolni jogait. Ezen szabadságot egyedül a tanító létesítheti.

Embert, ki misióját nem csak az iskola szűk falai középette, hanem a társadalmi élet tágasb terén is híven tölti be; embert, ki esdik, hogy a nép szava és java győzzenek — akként bántalmazni, mint a bácsi szolgabíró ur, oly tény, mely megérdemli, hogy a nyilvánosság előtt ismételtén megtoroltassék.

Bergl Emil, néptanító.

Hé anya-szív.

Nem a levelnek fáj
Ha lehull az ágról,
Ez en marad a seb,
Azért is ez gyászol.* —

Gyász-herben sirhalom.

Sirhalmon tört virág,

Alant, megtört szívem,

Enyészet férgé rág.

Ő is volt szép virág,

Rózsánál ékebb . . .

Nem sebzett mást soha, —

„Csak őt hinozta seb.

'S e seb sajgott szívén,

'S csak sajgott szüntelen . . .

Az élet tengerén

Kagyló volt — gyöngytelen!

Letépte durva kéz

A töröl bimbait,

Cserébe hagyva rá

Rághol siralmait.

Kebléről gyermekit

Tépte le a halál! . . .

Vesztvén ily kincseket,

Kárpótlást hol talál? . . .

Itt lent, hol üttetik,

Itt nincs a sebre ír . . .

Ott fent, ott lesz, — ha már

Keblébe zárt a sir.

Sejté az anya-szív

Ezt, 's hálni nem remeg . . .

Jól tudta, gyermekit

Csak így találja meg.

Meg is tért oda, hol

Rihenni edesebb . . .

Hol nincs már fájdalom.

S többé nem fáj a — seb.

— 7. —

DISZNÓTORBAN.

— Mondok, katonaság jött a faluba, olyan nagy a dobogás. Pedig a Kaczér urnál cifrazza a Janesi mérsáros. Ugyan csak helyesen jár a keze. Nem forog úgy a katona kezében a kard, mint az övében a bárd. Nem is szeretnék annak a kolbásznak való húsnak a b ő r é b e n lenni. (Nincs is annak bőre.)

Mert hát, hogy az isten egy kis hideget is praescribált valahára ebben az „irgalmas kőnéznek“ való tétben; annál fogva a Kaczér ur is vérengző dologra határozta magát. Tegnap még apai gyöngédséggel vakargatta a mangolicák fületét s oly hangon, mintha azzal biztatná, hogy kipingáltatja az ólat, azt ígérte nekik, hogy „holnap édes cocánk leülünk.“

A buza a padláson, a kenyérnek való megörölve, a káposzta betaposva, még csak egy hilla van a háztartásnak: a szalonna s a mi vele jár. Volna biz annak más hilla is, de hát azzal majd kiségit Baranya, vagy Vadkert, vagy utolsó esetben „a mi zsidónk.“

Egész délután úgy el van foglalva a háznép, mintha lakodalomhoz készülének. Az asszony töltögeti a káposzta levelet, a nagyszony a rétes tészta tnyújtja. Laci sógor töle telhető igyekezettel közöri a kékeseket, a Lida szolgáló meg hol a tűzhöz tolja, hol elbuzza onnan a természetes fizekakat, miknek öblében titkos dolgok nagy illatozva rotyognak.

Gyertya gyújtáskor gyülekeznek a vendégek is előre lefizetve az adót, azért a sok mindenért, amit elfognak pusztítani azzal, hogy túlon túl megdicsérik

